

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ІСТОРІЯ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

Середня освіта (Музичне мистецтво)

(назва освітньої програми)

Рік навчання 4, семестр 8

Для всіх форм навчання

Галузь знань

01 Освіта//Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

Предметна спеціальність

014.13 Музичне мистецтво

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра інструментального виконавства, оркестрового диригування та педагогіки мистецтва

Викладач/викладачі: *Паньків Людмила Іванівна*

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фортепіанного виконавства і педагогіки мистецтва

<https://fm.udu.edu.ua/kafedr/s-ainmenu-21/2012-05-10-11-05-34>

E-mail: pankiv2020@ukr.net

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Основна мета дисципліни - сприяння формуванню фахових мистецьких компетенцій особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- виховання інтересу студентів до мистецтва та любові до професії вчителя мистецтва;
- надання та систематизація знань з історії розвитку та теорії світового мистецтва;
- знання основних засобів типологізування мистецьких напрямів, основного понятійного апарату дисципліни;
- надання інформації щодо творчості найбільш важливих персоналій світового мистецтва;
- формування художнього світогляду студентів на основі усвідомлення напрямів, стилів та тенденцій розвитку мистецтва, розуміння сутності і колориту національних мистецьких шкіл

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі***

Спеціальність 014.13 – Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітній рівень – бакалавр 3,10 р.

Згідно плану навчального процесу дисципліна «Історія художньої культури» є обов'язковою з циклу науково-предметної підготовки для студентів бакалаврату спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

кваліфікації «2330 вчитель музичного мистецтва ; вчитель інтегрованого курсу «Мистецтво» закладу загальної середньої освіти»

Викладання курсу ведеться з урахуванням міждисциплінарних зв'язків дисциплін всіх циклів навчального плану освітньо-професійної програми. Передбачає використання знань аналізу мистецтва та методів його викладання для різних вікових груп учнів. В курс інтегровані дані таких дисциплін, як теорія мистецтва, педагогіка мистецтва, методика викладання музичних дисциплін, а також дисциплін практичного спрямування (музичний інструмент, ансамбль, диригування, вокал та ін.). Дисципліна має характер розширеного нормативного курсу методики викладання мистецтва.

III. Обсяг навчальної дисципліни	Форма навчання	Денна	Заочна
	Кількість кредитів	3	3
	Загальна кількість годин	90	90
	Лекційні заняття	10	8
	Семінарські/практичні заняття	26	4
	Самостійна робота	54	78
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Модуль 1. Мистецтво як феномен художньої культури.		
	Тема 1. Сутність мистецтва. Художній образ як головна категорія мистецтва. Різновиди мистецтва		
	Тема 2. Походження мистецтва. Теорії походження мистецтва. Головні концепції історичного розвитку мистецтва.		
	Модуль 2. Історичні етапи розвитку мистецтва.		
	Тема 3. Від найдавніших часів до XV століття		
	Тема 4. Від класики – до модернізму.		
V. Результати навчання	Тема 5. Мистецтво України у жанровому різномайтті. Сучасні мистецькі стилі.		
	ПР1. Знати основні етапи розвитку мистецтва та його різновидів.		
	ПР2. Розуміти історичні передумови формування мистецьких стилів та жанрів.		
	ПР3. Педагогічні уміння використовувати мистецтво як засіб духовного розвитку учнів.		
	Компетентності, які набуваються в результаті навчання:		
	Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:		
	-загальну картину існування та еволюції мистецтва, особливості його осмислення;		
	-основні закономірності розвитку та сучасні досягнення мистецтвознавчої думки.		
	вміти:		
	-здійснювати вербальну інтерпретацію та художньо-педагогічний аналіз творів мистецтва, використовуючи знання, уміння і практичні навички в галузі культурології і мистецтвознавства.		
	-аналізувати, узагальнювати художньо-тематичний матеріал та підбирати необхідні твори мистецтва для доповіді/лекції;		
	-розробляти лекційний матеріал з урахуванням сучасних даних.		
	-проводити дискусії з проблем мистецтва і мистецької освіти.		

	Набуваються компетентності: інформаційна, комунікативна, художньо-світоглядна, предметна, продуктивна, інтерпретаційна	
VI. Порядок і критерії оцінювання	Поточний контроль	виконання завдань на практичних заняттях, модульна контрольна робота, виконання індивідуальних завдань.
	Підсумковий контроль	залік у 8 семестрі
Оцінювання знань та компетентностей магістрів відбувається за шкалою ECTS (100- бальною) та її узгодженими величинами з національною шкалою оцінювання. Для визначення якості досягнень та здобутків аспірантів застосовуються відповідні характеристики, що визначені в межах оцінної системи на факультеті мистецтв (100-90 балів – відмінно, А; 89-80 б. – дуже добре, В; 79-70 б. – добре, С; 69-65 б.– задовільно, D; 64-60 б. – достатньо, Е): практичні роботи: 20% семестрової оцінки; самостійні завдання: 20% семестрової оцінки; залік: 60% семестрової оцінки.		
VII. Політика курсу*	Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.	
VIII. Основні інформаційні ресурси	1. Андрущенко В. П. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. Київ: Знання України, 2002. 578 с. 2. Андрущенко Т. Естетичне в освітньому процесі //Філософія освіти: Навчальний посібник/ За заг. ред. В. Андрущенка, І. Передборської. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 329 с. С.213. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4052/1/Philosophy%20of%20Education.pdf 2. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид.: у 2 т.: Т.2. Київ: Інститут культурології НАН України, 2010. 256 с. 3.Бровко М. М. Мистецтво як естетичний феномен. Київ: Віпол, 1999. 239 с. 4. Бех І. Д. Особистісно-орієнтована модель виховання як науковий конструкт. URL:https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/3/vupysk_21.pdf 5. Бутенко В. Г. Художньо-естетична освіта молоді та шляхи її модернізації // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. ст. Серія: Педагогічні науки/ голов. ред. Л. І. Міщук. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2005. С.18 – 23. 6. Горбенко С. С. Розвиток ідей гуманістичного виховання учнів засобами музики (XX – початок XXI ст.): [монографія]. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 406 с. 7.Дорога А. Є. Естетична традиція національної духовної культури: методологічний аспект: Монографія. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 202 с. 8.Зязюн І. А. Естетичні засади розвитку особистості // Мистецтво у розвитку особистості: Монографія/ За ред. Н. Нічкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 224 с. С. 14 – 36.	

-
9. Козир А. В., Федоришин В. І. Вступ до акмеології мистецької освіти: навч.-метод. посіб. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 260 с.
10. Комаровська О. А. Мистецька освіта: глибина й багатогранність // *Мистецтво та освіта*. 2016. №1 (79). С. 6 – 10.
11. Комаровська О. А. Музика, театр, хореографія у позаурочний час // *Шкільний світ*. 2005. № 32. С.13 – 18.
12. Лисіна Н. І. Взаємодія музики і літератури в художньому вихованні старшокласників // *Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць*. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. Вип.4. С.161-165.
13. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
15. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
16. Миропольська Н. Є. Мистецтво слова в структурі художньої культури учня: теорія і практика. Київ: Парламентське видавництво, 2002. 204 с.
17. Мистецтво. Програма для 1-4-х класів ЗНЗ (2016). [електронний ресурс]. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-1-4/57062/>
18. Мистецтво. Програма для учнів 5-9-х класів ЗНЗ (2017). [електронний ресурс]. URL: <https://ru.osvita.ua/school/program/program-5-9/56132/>
19. Мистецтво Програма для 10-11-х класів ЗНЗ (затверджена Наказом Міністерства освіти і науки №1407 від 23 жовтня 2027 року). URL: <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58883/>
20. Орлов В. Ф. Технології мистецької педагогічної освіти // *Професійно-художня освіта України: зб. наук. праць / редкол. І. А. Зязюн, В. О. Радкевич, Р. Т. Шмагло та ін.* Черкаси: Вид-во «Черкаський ЦНТІ», 2002. Вип. 1. 208 с. С. 121 – 127.
21. Отич О. М. Мистецтво у розвитку соціально-психологічного потенціалу особистості // *Педагогіка і психологія професійної освіти. Науково-методичний журнал*. 2007. № 6. С.159 – 167.
22. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
23. Паньків Л.І. Формування художніх орієнтацій старшокласників у процесі музично-театральної діяльності: теорія, методологія, методика: Монографія / за наук. ред. О. П. Щолокової. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 377с.
24. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2005. 360 с.
25. Рудницька О. П. Організація музичного виховання в школах і вузах України. Методичні рекомендації для вчителів початкових класів, вчителів музики, керівників художніх студій, клубів та гуртків, студентів педагогічного та музично-педагогічного факультетів. Київ: КДПІ, 1992. 40 с.
26. Сухомлинський В. О. Щоб душа не була пустою // *Вибрані твори: В 5-ти т.* Київ: Рад. школа, 1977. Т.5. С.255 – 269.
27. Турчин Т. М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації [Монографія]. Чернігів: ПАТ «ПВК» Десна, 2013. 368 с.
-

28.Щолокова О. П. *Методика викладання світової художньої культури: підручник. Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 288 с.*

30.Щолокова О. П. *Концептуальні засади сучасної мистецько-педагогічної освіти в Україні // Мистецька освіта у вимірах сучасності: проблеми теорії та практики. Наукова школа Ольги Пилипівни Щолокової. Колективна монографія [Під заг. ред. Полатайко О. М.]. Дніпропетровськ, 2014. 305 с.*

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри інструментального виконавства, оркестрового диригування та педагогіки мистецтва протокол № 2 від 05.11.2025р.
